

4320/4
www.nb.rs

ЕРПЕКА

БРОЈ 5 ЦАРА

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме
„СТРАЖА“ - Београд

Претплата за Србију
на пошти:
на годину Дин. 12—
„ 6 месеци „ 6—
„ 3 месеца „ 3—
„ 1 месец „ 1—

За вностранство
на пошти:
на годину Дин. 30—
„ 6 месеци „ 15—
„ 3 месеца „ 7.50

сп се дају у Ад-
рацију. Цена
врђена.

аћена се писма
рмају. — Руко-
иси се не враћају.

Писма, рукописе, но-
вац и све остало што
се односи на лист,
слати власнику листа

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРВЉУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

Бомбардовање Београда

— ИЗВЕШТАЈ ВРХОВНЕ КОМАНДЕ —

КРАГУЈЕВАЦ, 31. ЈУЛА.

30 јула око 2 часа по подне непријатељ је без икаква повода стга бомбардовати варош Београд. Ватра је била управљена са коте 103 западно од Земуна из хаубица тежег калибра.

Бомбардовање Земуна и Панчева

Да бисмо принудили непријатеља да обустави ватру ми смо почели бомбардовати Земун и Панчево. Земун смо тукли са северне и северозападне стране где су укрантоване извесне непријатељеве резерве. Дејство наше артиљерије било је врло јако. У Земуну је на више места избио густ дим, вероватно од запљезних кућа. У Панчеву је настала паника и свет је бежао из вароши и колима и пешке. Непријатељска артиљерија престала је дејствовати против вароши Београда пошто је са наше стране било избачено неколико зрна из Земун и Панчево. Она је после тога управила своју ватру на положаје код Београда избацавши 115 шрапнела и граната без икаквог резултата. За време бомбардовања Београда неколико је непријатељских зрна пало у приватне станове али људских жртава није било.

Београдска цензура

на размишљање —

чини подвојеност између
них и београдских листо-
се нама чине

врдљом Немци бомбардова
ти саму варош. и због тога
су решили да се град еваку-
ише. Пре због повлачења Ру-
си су укључили све војничке
објекте, које би Немци могли
војнички да искористе.

Немачка и мир

искоришћана за своје војничке
циљеве централне силе се оба-
везују да оружаном силом
поврате Грчкој та окупирана
острва.

Дарданели

ратна мода; постала је и ево и
ден, данас се одржава.

Како је увоз женских луксуза
потпуно парализан вишим потре-
бама, то су се жене довиле не-
чег другог: оне су пружиле мо-
гућности трговцима, да испразне
све своје редове из-

Бугарска и корак Споразума

— Бугарска не верује у дипломатски успех Четворног Споразума —

(Специјалан телеграм)

СОФИЈА, 31. јула

Данас у 9 и по часова пре подне почела је под краљевим председништвом министарска седница, на којој је решавано о одговору на ноту Четворног Споразума. Седница је трајала пуна три часа и није донето никакво решење.

Пред неколико бугарских новинара др. Радославов је рекао, како не верује да је корак Четворног Споразума код балканских влада имати успеха, јер Србију и Грчку неће нико моћи да натера ма и на најмање територијалне уступке. Изјава г. др. Радославова живо се третира у бугарској штампи.

Борко

ВОЈНА СИТУАЦИЈА

Ударна снага поколебана

— На северо западном и југо-западном фронту —

На Матавском правцу сукоба нема већ неколико дана. Ово затишје у северном делу реона Шавли показује, да основна операција, која се развија у реону Шавли, није у прављена против Гиг, већ против шавелске групе наших трупа.

Ако је у почетку покрет Немаца као био опртан на исток, а у јужном правцу изаслана само заштитница од коњичких маса, то је сада стратегијска ситуација измењена и заштитница упућена не на југ већ против Риге, а главни удар се управља против шавелске групе трупа. Упорно наступање противничког фронта Јани-

вля, те да и овамо одвучемо не само извесне потпуно опремљене за бој трупе већ и резерве. Али не треба бити стратег, па да човек види да је и овде удар Немаца који је тако дуго и брижљиво био припреман већ по готову пропао, јер је требало само да наше трупе шавелске групе стукну центар па је сав план Беловљев да опколи те наше трупе сасвим пропао. Из данашњег службеног извештаја, судећи по томе што Немци наступају источно од Шавли, види се да је то већ учинено, услед чега се и план генерала Белова, место одлучног удара, свео на просту добит у територији.

фронту до-

силних резерва. можда са привременим умањивањем интензивности боја на другим фронтима. Напада Немаца на предња утврђења Новогеоргијевска и Ивангорода, као и на левој обали реке Писе, опет са примесом загушљивих гасова, само потпомажу ову малу по простору ала значајну по суштини битку на Наревском фронту.

Битка између Васле и Бугараспа се на делове са малим прекидама и са општом тенденцијом развија највећег напора у њеној источној половини, на путевима ка Холму. То се види из тога, што се у западном делу стратегијског фронта Аустро-Немаца, од прилике од Хмеља где се додирују 4. аустријска и 11. немачка армија, опажа само артилеријска ватра, а само на малом делу фронта, од 5—7 километара, јужно од Белжице, ерихерцог Јосиф од свих својих 7 корпуса концентрисао је, како изгледа, најмање половину. Ове се снаге, по примеру пређашњих фаланги Макензенових, старају да заузму Бјелжице одакле иде друм за Љубљан.

Ватрена бој на томе делу фронта, од саме Васле до реке Гелчева код Пјаски-а, прикрива неке слабе делове 4 аустријске армије, сведочећи такође и о томе да изнурене трупе ове армије захтевају озбиљан и дуг одмор. Главни пак удар опет је пао у део армији Макензеновој која, будући доведена до огромних размера, 6—7 корпуса и појачана са толике исто корпуса Бем Ермолијеве армије, води очајне бојеве на целом фронту источно од Пјаски па до самог Буга.

манда пребацила је теж битке на Холмском правцу, Грубешову, где су, уводећи у борбу знатне снаге, Немци успели да напредују у неколико на север, примакнувши своје десно крило уза сам Буг. Користивши се том тежњом Немаца да своје наворе сасредсреде на десном крилу, наше трупе на фронту Хмељ—Војславице предузеле су енергичан противнапад и чак су допрле биле до артилеријских полжаја. Ово последње је јасно показивало да је положај Немаца у центру, т. ј. тамо где оперише цела Макензенова армија до саме Гелче веома критичан. Али веома испресецани јаругама и потоцима те, ен са врло рђавим путевима, није нам допуштао да одвучемо противничку артилерију, коју су ускоро његове резерве избавиле. Ипак та епизода боја на најважнијем делу немачког наступања јасно је показала, да је ударна снага немачка поколебана и да виси на концу. Стога су последње бојеви, и зазвани нашим противнападом, поуздано јемство за наш успех у рредстојећим бојевима на главним одбранбеним линијама, чија ће се отпорна снага још више повећана, благодарем веома снажним ослободилачким тачкама које представљају наше првокласне тврђаве.

„Ново Време“.

Хаки и Енвер

— Хаки паша негубио нану — Сукоб са Енвером —

Петроград, 31. јула.

Главкомандујући кавкаске војске јавља, да је Хаки паша, командант турских

ну. Главни рођаци налазе се под руским надзором.

Добровољци

— Енглеска је послала још 70.000 добровољаца —

Париз, 31. јула.

Ластови доноси да је на западни фронт испраћено још 70.000 енглеских добровољаца. Такође се до сада пријавило преко 50.000 добровољаца који ће бити упућени на Галипоље и Дарданеле.

Нов емисар

— Мекленбуршки херцог у Софији —

— Спец. телеграм —

Софија, 31. јула.

Сигеоф је у Софију допутовао мекленбуршки херцог. На станци су га дочекали немачки, турски и аугарски посланици и војни аташеји са особљем. Како је херцог ближи рођак бугарског краља и, како ужива благоданост кезерову, то се у политичким круговима његовом дојаску придаје политички карактер.

По једној верзији херцог је допутовао у специјалној мисији; Носи својеручно кезерово писмо бугарском краљу. По другој пак, верзији херцог, као близак рођак краљев треба овога да увери: да интереси бугарске навали на бугарско.

Последње вести

За руском фронту

— На Кавказу —

Петроград, 30 јула.
Службени извештај кавкаског генералштаба од 28 јула јавља:

У Долаж паша наше трупе су заузеле прошле борбе је дан важан вис потиснувши Турке на запад и заробивши једнога команданта батаљона, три официра и око 100 аскера.

Високо одликовање

— Руски цар одликовао министра

Петроград, 29 јула.
Цар је упутио министру морских рескрипт којим му издаје орден Св. Александра Невског за учињене услуге у поморској одбрани које су посведочене сјајним успесима руске поморске снаге.

Пред догађајима

Србија и Бугарска

Италија и Турска

— Жртве у Македонији — доби-
так на Јадрану —

Париз, 28. јула.
Јавља се да су силе тројнога Споразума учиниле колективне кораке код српске, грчке и бугарске владе учинивши им предлоге односно споразума између три државе рада заједничке јаве у корист Савеза.

У политичким круговима исказује се нада да ће балканске државе разумети да је у њиховом интересу да приме те понуде и да својом кооперацијом убрзају погодбу савезника.

Жртве које се траже у корист Бугарске биле би широко накнађене у Босни и Херцеговини и на другим странама.

Водећи рачуна о врхунским услугама и...

Италија ће ући у рат против Турске

Италија би пак добила широке накнаде на рачун Турске. Италија ће на крају крајева сигурно ући у рат против турске.

Уверавају да ће до те акције доћи чим буде Италија тачно обавештена о држању балканских држава.

Румунија и акција

— Чека се одлука савезничких генералштаба —

Што се тиче Румуније Споразум је са њоме већ постигнут и за сада је само подвргнут протоколаријним формалностима између кабинета Сала Четворног Споразума.

наплату, а нашим пријатељима и читаоцима скрећемо пажњу на овог човека да их не би обмануо.

Сваку наплату, било огласила ма чега другог, коју он изврши у име листа „Страже“ нећемо признати.

„Помоћ“ општ. варваринској

Средњишњи Одбор послао је општини варваринској 180 динара, као малу помоћ пострадалима од поплаве и града чије су куће оштећене.

Добро те се претрпао Славни Одбор за овак 180 динара.

Кореспондент „Тајмса“

Г. Робинзон, кореспондент „Тајмса“ отпутовао је јуче из Ниша у Софију.

Против уцењивача

Како нишки трговци продају килограм соли по 0 80 п. д. у место да је продају по 0 36 п. д. како им је прописано по ценовнику, то је Средишњи Одбор наредио Месном Одбору да ово питање расправи и њему поднесе извештај.

Пример за похвалу

Д-р Милета Новаковић доцент Универзитета, као на дан полугодишњег помена своје оцу пок. Стој. Новаковићу, приложио је 100 динара на име прилога Средишњом Одбору.

Једна одређена молба

Месни Одбор из Куршумлије молио је Средишњи Одбор за позајницу од 20 хиљада динара са којом би сумом новца купили животне намирнице за себе и за своју околину.

Београду

Вратио у Београд шеф америчке мисије у Београду, симпатични др Рајан. С њиме су допутовала још четири америчка лекара, које је он дочекао у Солуну.

Повратак г. Катића

Г. Коста Катић, началник округа ваљевског, вратио се јуче у Ваљево из Ниша, где је био на тродневно осуство.

Клубска седница

Сутра ће се у Официрском Дому у Нишу, одржати клубске седнице свију странака.

Нишки епископ

Епископ Доситеј са господом Фрајем и др. Цомсом посетили су манастир Св. Роман у коме је смештен завод за ратну сирочад.

Тешко рањен

Уважени београдски пензионар Љуба Радосављевић у последњим борбама са Аустријанцима тешко је рањен и ипак стање здравља не задаје велике бриге. Лекари су изјавили да ће се брзо опоравити.

Желимо му скоро оздрављење.

Бугарски кореспондент у Нишу

Г. Митаров, бугарски кореспондент допутовао је јуче у Ниш.

Моралит

је одобрио

Дневне вести

Министарска седница

Јуче је у Нишу, под председништвом г. Н. Пашића одржана министарска седница.

Трубецкој код г. Пашића

Јуче је Кнез Трубецкој посетио г. Пашића, а од њега је отишао код г. Јосе Јовановића.

Дипломатске вести

Јуче је допутовао у Ниш г. Раду Бувару, први секретар румунског посланства у Атина.

Личне вести

Из Ниша нам јављају, да су тамо допутовали г. г. др. Бер...

На свакој флаши је прилељена стикета са фотографијом и оригиналним потписом

ПРИРОДНА МАЛИНА
ЧУВЕНА И ПРИЗНАТА
ПРАВА ЗДЈЕЧАРКА

може се добити у свима колонијалним радњама како овде тако и у унутрашњости.

ГЛАВНО СТОВАРИШТЕ КОД

Радоша С. Недића - Београд

БАБА-ВИШЊИНА УЛИЦА БР. 57. 200 9-10

Потешке игре и попови

од
Капетана Мил. Арсовића

Цена повезано 5.- дина.

КЊИЖАРА „НАПРЕДАК“
БЕОГРАД — КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА БР. 9.

249 2-9

Часовничарског помоћника

потребује

ЧАСОВНИЧАРСКО-ЈУВЕЛИРСКА РАДЊА

Др. Н. Димитријевића у Зајечару

— Плата добра, место стално.

5-5

Сабљу официрску (пешадиског прописа) ко има на продају нека јави уредништву или г-ђи Софији Стефановић, Молерова ул. 14. Београд.

Против знојења ногу

ЈЕДИНИ СИГУРАН И БЕЗОПАСАН ЛЕК ЈЕСТЕ

БОРОЛАН

справљен по професору ШВАЈЦЕРУ

— Цена оригиналној кутији 1.50 дина.

Шаље се доплатом. — Препродавцима 30% попушта.

Дворска Апотека Богојевића — Скопје 245 3-25

Марки млик „Слога“ има на стоваришту гашен и негашен креч, и пролајта на мање и веће количине.

Стовариште се налази код „Седњам Кућа“ 223, — 11—

Права масла најбоља маст за обућу у кутијама од 7 грама може се добити по 2 динара туце у фабрици *Михајла Поповића*, Вила Зора Гундулићев Венац, Београд. 222 — 11—

Интелигентна госпођина нуди се за писара при каквој канцеларји. Испитати у административном оделу.

Женски

ИЗРАЂЕНИХ ПО НАЈНОВИЈИМ ФАЗОНИМА ОД ШТОФОВА У РАЗНИМ БОЈАМА, ЛАСТИКА, ПЛИША И КРИМЕРА (ИМИТАЦИЈА АСТРАГАНА) ИМА У ВРЛО ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ НА СВОМ СТОВАРИШТУ И ПРОДАЈЕ — — — — — САМО АНГРО — — — — —

МЕСАРОВИЋ И ПАВЛОВИЋ БЕОГРАД

237-7-

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА ИЗ БЕОГРАДА

Марка Еуленвајна

Обреновића улица преко од „Руског Цара“ у НИШУ

Прима поруџбине печата и штамбиља. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој илустровани ценовник.

239

8-10

Раљска фабрика Цемента А. Д.

— ТРАЖИ —
ЗА ОДМАХ

Добру КУВАРИЦУ

која уме спремати добра и укусна јела.

Намирнице ставиће јој се на расположење

Пријаве са назваком плате нека се поштом техничком управнику РАЉСКЕ ФАБРИКЕ ЦЕМЕНТА у РАЉУ. 230, 5-5

Београдска Коловијална Радња

Ђорђе Барзиловића

Прва Велика Парна Пилана

СТРУГАРА

Потребује Монтер Машинисту који је специјалиста и радио више година у Пиланама. Место може добити одмах документе као и услови тек поднесе потписаним.

БРАЋА СТИЈОВИЋ, индустријалци

238, —7—

ра.